

Istanbul hakkında her şey bu kitapta

Skal International İstanbul tarafından, 2010'da "Yılın En İyi Turizm Kitabı" ödülünü alan "İstanbul Hakkında Her Şey", dünyanın saygın gazetelerinden International Herald Tribune'e ve iki kere de New York Times'a haber oldu. Türkçesi Haziran ayında, İngilizcesi de Ekim ayında okuyucuyla buluşan kitap, bugüne kadar 20 bin adet basıldı.

İSTANBUL - Dünyanın en ünlü rehber kitaplarından Lonely Planet Türkiye'nin 10 yıl boyunca editörlüğünü yapan İngiliz seyahat yazarı Pat Yale ile 23 yıldır profesyonel turist rehberi olan Saffet Emre Tonguç'un, 3 yıl süren araştırmalar sonunda kaleme aldığı "İstanbul Hakkında Her Şey", İstanbul'un tüm tarihi ve kültürel değerlerini gözler önüne seriyor.

Geniş kapsamlı bir rehber niteliğinde olan kitap, 3 bin fotoğraf, illüstrasyon, harita, gravür ve minyatür ile şehirdeki restoran, kafe, bar, dükkan, otel, hostel, gece kulübü ve hamam gibi 2 bine yakın mekanı da tanıtıyor. Skal International İstanbul tarafından, 2010'da "Yılın En İyi Turizm Kitabı" ödülünü alan "İstanbul Hakkında Her Şey", dünyanın saygın gazetelerinden International Herald Tribune'e ve iki kere de New York Times'a haber oldu. Türkçesi Haziran ayında, İngilizcesi de Ekim ayında okuyucuyla buluşan kitap, bugüne kadar 20 bin adet basıldı.

Oprah Winfrey, Colin Powell, Calvin Klein'in da aralarında bulunduğu dünyaca ünlü isimlere rehberlik yapan Saffet Emre Tonguç, "İstanbul Hakkında Her Şey" kitabının mümkün olduğunca İstanbul ile ilgili her şeyi anlattığını belirtti.

Pat Yale ile birlikte 2007 yılında böyle bir kitap yazmaya karar verdiklerinde, detaylı bir İstanbul kitabı olmasını istediklerini ve bu kadar kalın bir kitabın ortaya çıkacağını düşünmediklerini anlatan Tonguç, "İstanbul'u çok detaylı anlatan bir kitap ortaya çıktı. İnsanlar kitabı okudukları zaman o yerle ilgili hafızalarında bir şeyler canlansın istedik. Vakit açısından her insanın İstanbul'un her yerini görmesi mümkün değil. Gitmeseler bile fotoğraflarını görerek fikir sahibi olabilsinler diye görsel açıdan zengin bir kitap hazırladık" dedi.

Şehrin gizli kalmış sırlarını da ortaya çıkarmak amacıyla yola çıktıklarını anlatan Tonguç, "Dünyada üç imparatorluğa başkentlik yapmış başka bir şehir yok. Hepsi de çok görkemli imparatorluklar. İstanbul, içinde bunlardan çok farklı mücevherleri saklayan bir şehir. Bu mücevherleri parlatarak ortaya çıkarmak istedik bu kitapla" diye konuştu.

Yerli ve yabancı turistlerin, genellikle tarihi yarımada'ya sıkışıp kaldıklarını ifade eden Tonguç, "Tarihi yarımada çok önemli bir yer, ancak İstanbul'un çok küçük bir kısmı. Büyücekmece, Silivri, Çatalca'dan başlayıp, Gebze, Darıca, Eskişehir'a ulaşan bir çerçeve-

de yazdık şehri" dedi.

Tonguç, yazdıkları kitapta, Gebze'deki Çoban Mustafa-fapaşa Külliyesi'ni, Ağva'daki sıra dışı otelleri, Mimar Sinan'ın Büyücekmece'de yaptığı köprüyü, Silivri'deki surları, Zekeriyaköy'deki Ovid Kulesi'nin de bulunabildiğini belirtti. Kitap için Yale ile birlikte 26 bin fotoğraf çektiklerini, 60'a yakın fotoğrafçıdan da 6 bin adet fotoğraf aldıklarını anlatan Tonguç, "Kitapta 101 yer anlatıyoruz. Fotoğrafları da 101 yere ayırdık. Kitapta son olarak 3 bin fotoğrafa yer verdik. Eski kartpostalları kullandık, özel haritalar ve üç boyutlu çizimler yaptırarak" dedi.

Tonguç, kitapta yer verdikleri spot bölümler için Pat Yale'in 200 kitap incelediğini anlattı.

İstanbul'da 20'nin üzerinde kiliseden camiye çevrilmiş yapının bulunduğunu, ancak bunlar içinde en çok bilinenin Ayasofya olduğunu belirten Tonguç, bilinmeyen yerleri de bu kitapta anlattıklarını söyledi.

Kitapta yeraltı ve açık hava sarıncılarının yanı sıra şehirdeki ilginç olayları da anlattıklarını belirten Tonguç, "İstanbul, iki James Bond filminde kullanılmış, ama insanlar genellikle 'James Bond: Dünya Yetmez' filmini bilir. James Bond: Rusya'dan Sevgilerle' filmini birçok insan bilmez. Bu film, Yerebatan Sarıncı'nda çekilmiş bir filmidir" dedi.

Tonguç, kitapta, İstanbul'un mimarları diye bir bölümde hazırladıklarını, ayrıca Türkçeye yanlış isimlerle geçen mimari eserlerin adlarının doğru yazılmasına özen gösterdiklerini ifade etti.

Türkiye'de, doğru dürüst yerleri anlatan kitapların bulunmadığını ve dünyanın en iyi rehber kitaplarından olan Lonely Planet'i okuduğunu belirten Tonguç, Pat Yale'in 10 yıl boyunca Lonely Planet'i yazdığını, bu kitabın 20 dile çevrildiğini ve milyonlarca turist Türkiye'ye geldiğini dile getirdi.

Yazdıkları kitapta, bir Türk ve İngiliz'in farklı bakış açılarını ortaya koyduklarını anlatan Tonguç, "Kitapların Türkçesi ve İngilizcesi farklı. Türkçesi çok daha eleştirel. İstanbul'da bizi rahatsız eden, değiştirilmesini istediğimiz ne varsa bunları da dile getirdiğimiz bir kitap. Eleştirilerimizi Türkçe kitaba sakladık. Çünkü bazı ayrıntılar yabancıları ilgilendirmeyebilir. İngilizcesi daha ziyade yabancıların bakış açısıyla yazılmış bir kitap" dedi.

Kitabı hazırlarken Tarih Vakfı'nın İstanbul Ansiklopedisi'nden, John Freely ve Hilary Sumner-Boyd'un "Strolling Through Istanbul" kitabından yararlandıklarını anlatan Ton-

guç, internete çok ciddi bir bilgi kirliliğinin bulunduğunu, ancak güvendikleri kaynakları esas aldıklarını belirtti. Kitap için yaptıkları araştırma sırasındaki gözlemlerini anlatan Tonguç, şunları dile getirdi:

"Suriçi olarak geçen tarihi yarımada ile Boğaz, talandan çok fazla zarar görmüş. Beton, şehri teke-line almış. Aşşap evlerin sayısı hızla azalıyor. Mesela Süleymaniye'de 1980'lerde restore edilmesi planlanan 360 tarihi ev vardı, çoğu yandı ya da yakılıp otopark yapıldı. Şehrin rengi azınlıklara yazık etmiş, onlar gidince geriye grisi bol, kozmopolit yapısını yitirmiş bir İstanbul kalmış. Şehrin kalbinin attığı ana caddelerden biri Aksaray'dan Üsküdar'a giden Atatürk Bulvarı. 2. Dünya Savaşı sırasında şehrin planını yapan Fransız Henri Prost tarafından tasarlanan bulvarın yapımı sırasında Prost, şehirdeki çok sayıda Osmanlı eserinin yok edilmesine sebep olmuş. Adnan Menderes döneminde yol yapacağı diye, şehrin tarihi dokusu mahvedilmiş. Vatan ve Millet caddeleri yapılmış. Oysa Suriçi'ni muhafaza edip modern şehri dışarıda inşa etmeleri gerekiyordu."

İstanbul'un birçok semtinde artık çok homojen bir yapının bulunduğunu belirten Tonguç, "Kilise ve sinagogların neredeyse tamamı sürekli kapalı. Bakımsızlıkları iç acıtıyor. Biz bu kitabı yazarken dinlerin kardeşliğinden bahsedilen, ezan sesine çan seslerinin karıştığı söylenen İstanbul'u bulmakta çok zorlandık. Tam tersi hep hüznü hikayeleriyle karşılaştık" dedi.

Tonguç, Türkiye'nin gizli kalmış yerleri üzerine Yale ile yeni bir kitap çalışması yapacaklarını sözlerine ekledi.

Türkiye'ye ilk kez 1974'de geldiğini ve uzun zamandır Türkiye hakkında rehberlik kitabı yazdığını anlatan Pat Yale, 12 yıldır Kapatokya'da restore edilmiş bir peri bacasında yaşamını sürdürdüğünü belirtti.

Yale, turistlerin, özellikle Ayasofya ve Topkapı'yı iyi bildiğini, ancak İstanbul'da bilinmeyen çok sayıda yerin de bulunduğunu ifade etti.

Turist rehberlerinin de kente belli başlı noktaları gezdirdiğini, Bağdat Caddesi gibi İstanbul'un önemli merkezlerine ise hiç gidiemediğini anlatan

Yale, bu nedenle yazdıkları kitapta hiç gidilmeyen yerlerin fotoğraflarına yer verdiklerini ifade etti. "İstanbul Hakkında Her Şey" kitabının, İstanbul'u anlatan benzer kitaplardan farkının, İstanbul hakkında her şeye yer verilmesi olduğunu anlatan Yale, "Genellikle kitaplar gizli yerleri anlatmıyor, daha yüzeysel oluyor. Herkese hitap eden bir başucu kitabı hazırladık" dedi.

İstanbul'un, en sevdiği ve ken-

disi için en ilginç şehir olduğunu ifade eden Yale, "İstanbul ile ilgili daha çok tarih araştırması yapıyorum, kitaplar ve şiirler okuyorum. Mimarisi ni çok seviyorum. Kapatokya'da yaşıyorum, ama daha sonra İstanbul'a geleceğim. İstanbul'da bazı eserler çok iyi durumda, ama bazıları iyi korunmuyor. Genellikle camiler çok iyi korunuyor. Bize göre İstanbul'daki en başarılı restorasyon Mısır Başkonsolosluğu binası" diye konuştu.